

Marts 2000

DJF rapport

Nr. 13 • Havebrug

Holger Daugaard

Driftsanalyse for den danske erhvervsproduktion
af surkirsebær, solbær og jordbær 1999

*Comparison of Danish farm results of sour cherry, black
currant and strawberry 1999*

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Danmarks JordbrugsForskning

Driftsanalyse for den danske erhvervsproduktion af surkirsebær, solbær og jordbær 1999

Holger Daugaard
Afdeling for Vegetabilske Fødevarer
Kirstinebjergvej 10
Postboks 102
DK-5792 Årslev

DJF rapport Havebrug nr. 13 • marts 2000

Udgivelse:	Danmarks JordbrugsForskning Forskningscenter Foulum Postboks 50 8830 Tjele	Tlf. 89 99 19 00 Fax 89 99 19 19
------------	---	-------------------------------------

Løssalg:	t.o.m. 50 sider	50,- kr.
(incl. moms)	t.o.m. 100 sider	75,- kr.
	over 100 sider	100,- kr.

Abonnement:	Afhænger af antallet af tilsendte rapporter, men svarer til 75% af løssalgsprisen.
-------------	---

Indhold

Sammendrag	4
<i>Summary</i>	4
Indledning	5
Materialer og metoder	5
Resultater og diskussion	7
Arealfordeling.....	7
Sortsfordeling	7
Aldersfordeling.....	7
Udbytter	8
Priser og afsætning	9
Arbejdsforbrug og produktivitet.....	11
Øvrige variable omkostninger	12
Etableringsomkostninger	13
Dækningsbidrag.....	13
Konklusion	14
Anerkendelse	15
Litteratur	15
Appendiks med tabeller	16
Tabel 1. Arbejdstidsforbrug i surkirsebær 1999	16
Tabel 2. Arbejdstidsforbrug i solbær 1999	17
Tabel 3. Arbejdstidsforbrug i jordbær 1999	18
Tabel 4. Produktpriser fordelt på sorter 1995-99	19
Tabel 5. Deltagerresultater for surkirsebær 1999.....	20
Tabel 6. Deltagerresultater for solbær 1999	21
Tabel 7. Deltagerresultater for jordbær 1999.....	22
Tabel 8. Deltagerresultater for 'Stevnsbær' 1999.....	23
Tabel 9. Deltagerresultater for 'Kelleriis' 1999.....	24
Tabel 10. Deltagerresultater for 'Ben Lomond' 1999.....	25
Tabel 11. Deltagerresultater for 'Ben Alder' 1999.....	26
Tabel 12. Deltagerresultater for 'Honeoye' 1999.....	27
Tabel 13. Deltagerresultater for 'Elsanta' 1999.....	28

Sammendrag

Den foreliggende driftsanalyse omfatter de tre vigtigste bærkulturer i dansk erhvervsproduktion, nemlig *surkirsebær*, *solbær* og *jordbær*. De to førstnævnte produceres primært til industriel forarbejdning, mens jordbær produceres til friskvaremarkedet. Driftsanalysen for 1999 omfatter 19 avlere med tilsammen ca. 250 ha plantage, svarende til omkring 5% af Danmarks erhvervsareal. Statistiske oplysninger om plantagerne *sorts- og aldersfordeling* viser generelt en tilfredsstillende andel nyplantning i forhold til bærende arealer. Sortimentet for surkirsebær og solbær har været relativt stabilt i de senere år, mens der for jordbær, som har en væsentlig kortere kulturtid, er sket visse forskydninger. *Høstudbyttet* blev i surkirsebær generelt meget lavt i 1999, mens det i solbær lå over gennemsnittet. I jordbær lå høstudbyttet omkring en middelværdi for de senere år. *Produktpriserne* lå for både surkirsebær og solbær på et relativt højt niveau, mens de for jordbær lå omkring et gennemsnit for de senere år. Indtjeningen

er beregnet som *dækningsbidrag*, hvor salgsindtægten er fratrasket samtlige omkostninger, der er forbundet med produktionen, incl. aflønning af alt arbejde, der er udført i kulturerne. Analysen omfatter en *arbejdstidsundersøgelse* i de enkelte kulturer. Det gennemsnitlige dækningsbidrag i surkirsebær blev meget beskedent i 1999, primært på grund af det lave høstudbytte. I solbær blev dækningsbidraget i gennemsnit det højeste i adskillige år, idet pris- og afsætningsforholdene blev klart forbedret. Endelig var det gennemsnitlige dækningsbidrag i jordbær omkring et gennemsnit for de senere år. Generelt har indtjeningen i jordbær de senere år ligget 2-3 gange højere end i surkirsebær og solbær, der høstes maskinelt og kun kræver en lille arbejdsindsats. Jordbær kræver en høj arbejdsindsats og har til gengæld et højt indtjeningspotentiale.

Nøgleord: Surkirsebær, *Prunus cerasus*, solbær, *Ribes nigrum*, jordbær, *Fragaria x ananassa*, udbytte, pris, variable omkostninger, arbejdsforbrug, dækningsbidrag.

Summary

This comparison of farm results includes the most important berry crops in Denmark, namely sour cherry, black currant and strawberry. Sour cherries and black currants are primarily produced for industrial processing, whereas strawberries are produced for the fresh market. The analysis includes the results of 19 growers with approximately 250 hectares of berry crops, covering about 5% of the Danish area in total. Statistical information on cultivars and orchard age generally shows a satisfactory renewal of orchard area. The most commonly grown cultivars of sour cherry and black currant have not changed in the last few years, whereas in strawberry, with its shorter length of culture, some changes have occurred. Sour cherries generally yielded very low in 1999, while in black currants the yield was above average and in strawberry about average. The product price was relatively high in sour cherry and black currant, and in strawberry it was normal. The contri-

bution margin is assessed as the gross return minus all variable costs, included all labour costs. In this analysis is included a comparison of labour hours registered on the farms. The contribution margin of sour cherry was very low in 1999 due to the low yields, whereas in black currant it was the highest in several years, primarily because of higher product prices. The contribution margin of strawberry was around average. In the last few years, the contribution return of strawberries generally has been 2-3 times as high as in the other berry crops, which are mechanically harvested and require a low input of labour, whereas in strawberry is a very labour intensive crop with a high economic potential.

Key words: Sour cherry, *Prunus cerasus*, black currant, *Ribes nigrum*, strawberry, *Fragaria x ananassa*, yield, variable costs, labour demand, contribution margin.

Indledning

Årlige driftsanalyser af den erhvervsmæssige produktion og økonomiske status for surkirsebær, solbær og jordbær i Danmark er blevet udarbejdet af branchorganisationen Dansk Erhvervsfrugtavls siden 1990. Disse analyser har gennem årene været vigtige instrumenter til belysning af erhvervets statistiske og økonomiske situation over for enkeltpersoner, organisationer og myndigheder. De har desuden været betydningsfulde rådgivningsmæssige redskaber i forhold til nuværende og fremtidige frugt- og bæravlere.

Materialer og metoder

Analysen for 1999 bygger på materiale fra 19 erhvervsavlere, som er fordelt med 6 i Jylland, 7 på Fyn og omliggende øer og 6 på Sjælland og Lolland-Falster. Af de 19 avlere er 3 økologiske avlere (nr 1 – jordbær, og nr 9 og nr 17 – solbær). Deltagerne i analysen har løbende gennem året registreret arbejdstidsforbrug, forbrug af gødning, kemikalier og andre driftsmidler samt høstudbytter og priser. Nogle deltagere har registreret data via EDB i egen bedrift, mens andre har registreret manuelt ved hjælp af udleverede standardskemaer. Analysens resultater er bygget op efter en standardopstilling, som anvendes for alle frugtafgrøder, og som indeholder følgende oplysninger:

Nettoareal. Angiver arealernes bevoksede areal i ha. Arealer til veje, læ m.v. er ikke medregnet.

Aldersfordeling. Angiver hvor mange procent af arealerne der findes inden for følgende aldersgrupper:

Surkirsebær: 0-4 år, 5-9 år, 10-14 år og 15 år og derover.

Solbær: 0-2 år, 3-9 år og 10 år og derover.

Jordbær: Nyplantning, 1 - 2 år samt 3 år og derover.

Den første alderskategori omfatter normalt arealer, som er under tilvækst og endnu ikke

Siden 1997 er analyserne, foranlediget og finansieret af Frugt og Grønt Rådgivningen, Rådgivningsudvalget for Frugt og Bær (tidligere Dansk Erhvervsfrugtavls), blevet udarbejdet i regi af Danmarks JordbrugsForskning. Denne udgave er den første, der publiceres som DJF-rapport, men indhold og formål er stort set uændret i forhold til de tidligere udgaver af analyserne. Dog skal det nævnes, at hvor de tidligere analyser blev udarbejdet separat for hver kultur, præsenterer denne rapport resultaterne samlet for så vel surkirsebær som solbær og jordbær.

høstes, mens de øvrige alderskategorier til sammen omfatter høstarealet.

Planteantal. Angiver det gennemsnitlige antal planter, der er plantet pr ha inden for hver af ovennævnte alderskategorier.

Udbytte. Angives som tons pr ha dels af det bærende areal, dels af det samlede nettoareal. Bærende areal er for surkirsebær defineret som det areal, der er 5 år eller ældre, for solbær 3 år eller ældre og for jordbær 1 år eller ældre.

Sortering. Angiver den procentvise fordeling af høsten i de enkelte kategorier, som for surkirsebær og solbær er konsumsalg (detailsalg), småkasser til industri og stor-kasser til industri. Jordbær fordeles i kategorierne butikssalg, hjemmesalg og selvpluk, hvor butikssalg omfatter både levering til grossist, salgsorganisation og direkte til butik, hjemmesalg omfatter salg af plukkede bær fra bedriften, og selvpluk omfatter salg af bær, som køberne selv henter på marken.

Salgspris. Angiver avlerens pris i de forskellige kategorier i øre pr. kg. Surkirsebær- og solbæravlere afregnes oftest med netto-priser, mens jordbæravlere oftest afregnes med bruttopriser.

Brutto/nettosalg. Angiver dels den gennemsnitspris (øre/kg) som avleren har fået, dels den brutto/nettoomsætning (kr/ha) som avleren har haft fra arealerne.

Salgsudgifter. Dækker over følgende udgiftsposter:

a. *Salgsafgifter.* Dækker f.eks. over salgsafgift til salgsorganisationer.

b. *Fragt og emballage.* Omfatter udgifter til transport fra arealerne til salgsstedet samt evt. udgifter til salgsemballage.

Da der er stor forskel på afregningssystemer alt efter afsætningskanal, vil rubrikken *Salgsudgifter* ikke være repræsentativ. For de fleste surkirsebær- og solbæravlere afregnes netto af plantage, mens der for andre påløber ovenstående udgifter i forbindelse med salget.

Kemikalier. Omfatter udgifter til alle former for sprøjtemidler.

Gødning. Omfatter udgifter til alle gødningsmidler.

Maskiner m.v. Omfatter udgifter til traktor og andre maskiner. Forbruget af maskintimer er registreret af deltagerne og omfatter bl.a. følgende:

Jordbehandling: Alle maskintimer, der vedrører jordbehandling i bred forstand, dvs. gødsning, ukrudtssprøjtning, kalkning m.v.

Tågesprøjtning: Sprøjtning mod skadedyr og sygdomme. Desuden evt. sprøjtning med næringsstoffer.

Plantning: Alle maskintimer i forbindelse med etablering af nye arealer.

Alle maskintimer er i analysen takseret til 285 kr/time inkl. fører.

Kategorien dækker endvidere over udgifter til maskinstation i forbindelse med f.eks. beskæring af læhegn m.v. I sidstnævnte tilfælde er anvendt de aktuelle satser.

Maskinplukning. Omfatter udgifter til maskinhøst af surkirsebær og solbær. For avlere, som har maskinstation til høstning, omfatter rubrikken maskinstationsudgiften. For avlere med egen høster omfatter rubrikken maskintimer i forbindelse med høsten, takseret på tilsvarende måde som ovenfor.

Plukning. Omfatter manuelt arbejde i forbindelse med høst og for jordbær desuden akkordløn til bærplukkere, sædvanligvis afregnet pr kg. Hvor er der anvendt timeløn, er tariffen 105 kr pr time.

Diverse løn. Omfatter udgifter til andet manuelt arbejde end plukning, f.eks. følgende:

Plukning: Tilsyn ved plukning, transport af bær til lager (gårdsplads/kølerum), transport af plukkemateriel samt medhjælp på høstmaskine m.v.

Håndlugning m.v.: Alt manuelt jordarbejde, dvs. hakning og lugning.

Vanding: Alt manuelt arbejde vedr. vanding.

Halm/plastudlægning: Alt manuelt arbejde vedr. udlægning af halm, plast og fiberdug i jordbær.

Beskæring: Manuel beskæring af surkirsebær og solbær.

Vedligeholdelse: Manuelle timer til vedligeholdelse af bygninger, maskiner, hegn, veje, dræn m.v.

Tilsyn: Tilsyn med plukkere, kontorarbejde, faglige møder, kurser, inspektion m.v.

Plantning m.v.: Manuelt arbejde i forbindelse med forberedelse til plantning, plantning samt evt. tiltrækning af egne planter o.a. planteskolearbejde. Evt. dampning af jorden. Rydning samt jordbehandling derefter.

Timeregistreringer hos deltagerne omfatter både fremmed og egen arbejdsindsats, som generelt er takseret til 130 kr pr time inkl. diverse tillæg.

Planter o.a. matr. Omfatter udgifter til planter o.a. materialer, der anvendes i forbindelse med plantageetablering.

Dækningsbidrag (DB) samlet areal. Denne betegnelse angiver det beløb, der er tilbage til dækning af ejendommens faste udgifter, når de variable udgifter til produktion og salg af bærrerne er fratrukket. De faste udgifter kan omfatte bl.a. ejendomsskatter, vedligeholdelse og reparation samt forrentning og afskrivning af bygninger og maskiner.

Dækningsbidrag (DB) bærende areal adskiller sig fra dækningsbidrag samlet areal ved, at nyplantede arealer er trukket ud af beregningen. Herved bliver de økonomiske resultater mere sammenlignelige avlerne imellem. Omregning fra DB samlet areal til DB bærende areal er foretaget ud fra følgende forudsætninger:

a. Salgsindtægt, salgs- og høstomkostninger samt tilsyn ved plukning lægges på de bærende arealer (den yngste alderskategori fratrækkes).

b. Omkostninger til maskiner og maskinstation samt andre lønomkostninger, gødning, kemikalier og diverse løn regnes ens for bærende og nyplantede arealer.

Sammenhængen mellem de to dækningsbidrag er den, at DB bærende areal vil være forholdsvis større end DB samlet areal, jo større del af arealet, der er i den yngste alderskategori.

Deltagerne i analysen er anonyme og har hver især et løbenummer, som er anført øverst i tabellerne i Appendiks.

Resultater og diskussion

Arealfordeling

Det samlede nettoareal med *surkirsebær* i analysen er på 137,62 ha, svarende til en gennemsnitlig plantagestørrelse på 13,8 ha (varierende mellem 2,99 og 31,90 ha). Ifølge Danmarks Statistik 1998 var det danske areal med kirsebær 2.490 ha. Nettoarealet med kirsebær i denne analyse svarer således til 5,5% af det danske areal, og man kan sige, at analysen overvejende omfatter lidt større kirsebærbedrifter.

Det samlede nettoareal med *solbær* i analysen er på 76,33 ha, svarende til en gennemsnitlig plantagestørrelse på 10,9 ha (varierende mellem 2,97 og 20,55 ha). Ifølge Danmarks Statistik udgjorde det danske areal med solbær i 1998 1.280 ha, hvorfor det i denne undersøgelse deltagende areal udgør knap 6% af Danmarks samlede solbærareal. Af det deltagende areal er 19,17 ha eller 25% økologisk dyrket.

Det samlede nettoareal med *jordbær* er på 44,50 ha. Arealet svarer til en gennemsnitlig plantagestørrelse på 4,9 ha (varierende mellem 1,00 og 11,20 ha). Ifølge Danmarks Statistik 1998 var det samlede danske areal med jordbær 983 ha. Undersøgelsen dækker dermed 4,5% af arealet i Danmark.

Med de nævnte procentvise andele anses det deltagende areal for repræsentativt.

Sortsfordeling

Fordelingen af sorter af de enkelte bærkulturer fremgår af figur 1.

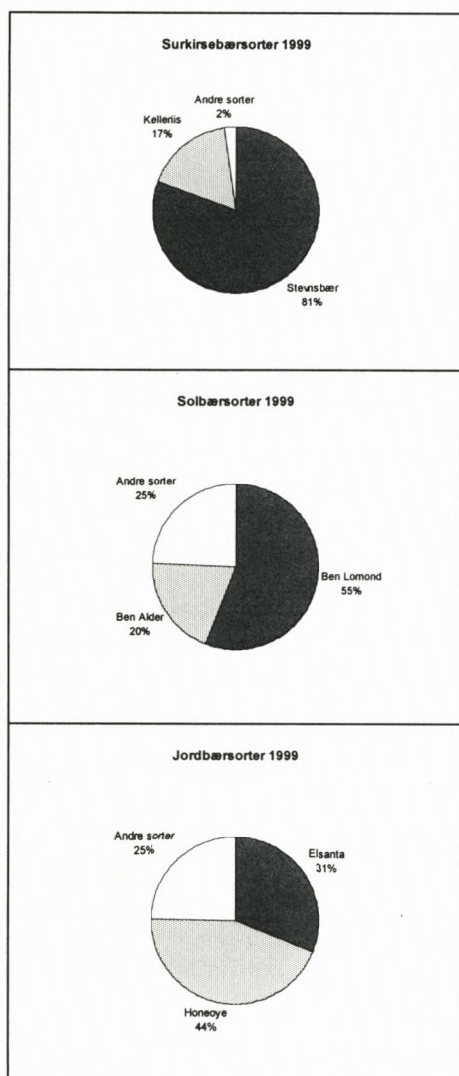
Det ses, at den helt overvejende del af det deltagende *surkirsebær*areal er beplantet med 'Stevnsbær', mens 'Kelleriis' er den eneste alternative sort af betydning. Andelen af 'Stevnsbær' er i forhold til tidligere analyser nogenlunde uændret.

Sortsfordelingen i *solbær* viser, at 'Ben Lomond' er den dominerende sort. I forhold til tidligere analyser er 'Ben Alder'-arealet stigende og 'Ben Lomond'-arealet tilsvarende faldende, mens øvrige sorter kun har mindre betydning.

Sortsfordelingen i *jordbær* viser, at den vigtigste sort er 'Honeoye', fulgt af 'Elsanta'. Da jordbær har en betydelig kortere kulturtid end de øvrige bærkulturer, sker der hurtigere ændringer i sortimentet. Således er arealet med 'Honeoye' i de seneste år steget betydeligt på bekostning af de øvrige sorters arealer. For kun 2 år siden var 'Elsanta' vigtigste sort.

Aldersfordeling

Bærplantagernes aldersmæssige sammensætning i plantagerne fremgår af figur 2. Der regnes normalt med en levetid for *surkirsebær*plantager på maks. 20 år. Det vil derfor

Figur 1. Procentvis sortsfordeling i plantager af surkirsebær, solbær og jordbær 1999.
Percentages of sour cherry, black currant and strawberry cultivars in Danish farms 1999.

være nødvendigt med en fornyelse af arealet på min. 5% pr. år, dvs. at arealet i hver alderskategori bør ligge på 25% af det samlede areal. Det fremgår af figuren, at fornyelsen af kirsebærarealet er under det teoretisk forventede, idet kun 20% af arealet er under 5 år gammelt. Nyplantningerne toppede i

1995-96 og har været jævnt faldende siden. Til gengæld er andelen mellem 5 og 9 år stigende og i de sidste 2 år faktisk på det højeste niveau i de sidste 10 år.

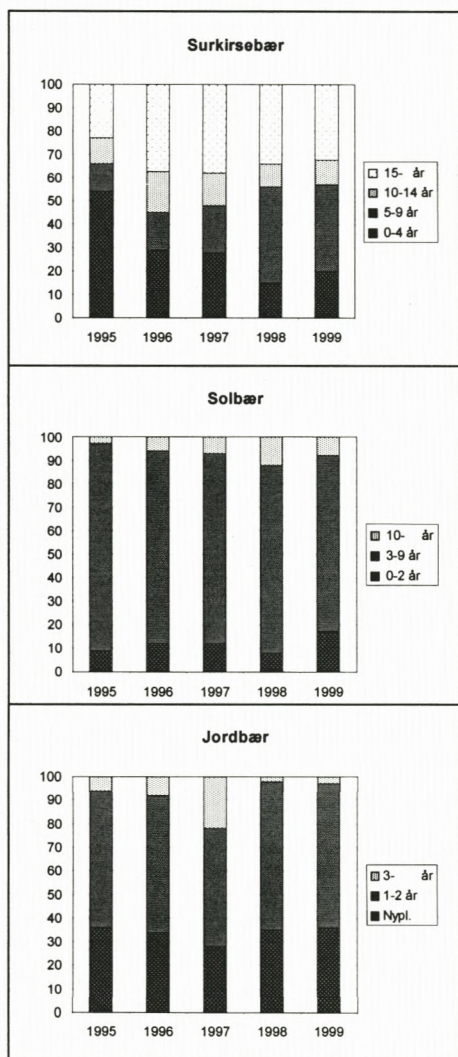
Den normale levetid for en *solbær*plantage anses for at være maks. 10 år. Her vil det således være nødvendigt med en fornyelse af arealet på min. 10% pr. år, dvs. at arealet mellem 0-2 år bør ligge på min. 20% af det samlede areal, idet år 1 regnes for det første vækstår. Det fremgår, at af det deltagende areal er 17% under 3 år gammelt, med andre ord er fornyelsen i underkanten af det nødvendige, dog med en fremgang i forhold til 1998. Dette skal nok forstås på den baggrund, at solbærpriserne gennem adskillige år har været lave med deraf følgende pessimisme omkring erhvervets fremtidsmuligheder. Figuren viser derfor også, at der er sket en forskydning af alderssammensætningen i de senere år således, at en stadig større del af arealet ligger i den optimale kategori 3-9 år.

For *jordbær*beplantninger regnes i dag med en levetid på max. 3 år incl. 1 tilvækstår, dvs. at arealet med nyplantning bør ligge på min. 33% af det samlede areal. Det ses af figuren, at fornyelsen af jordbærarealet næsten ligger på dette forventede niveau, idet 36% af arealet er nyplantning. Endvidere fremgår det, at en lille del af arealet er 3 år eller ældre (3%), dvs. omdriftstiden for de jordbærarealer, som indgår i undersøgelsen, er faktisk 3 år, heraf 1 tilvækstår og 2 høstår.

Udbytter

Gennemsnitsudbytter for de bærende arealer af henholdsvis surkirsebær, solbær og jordbær ses i figur 3. I figuren ses gennemsnittet for alle sorter samt gennemsnittet for de to vigtigste sorter af hver bærkultur.

Gennemsnitsudbyttet for alle *surkirsebær*avlere var i 1999 3,4 tons pr ha bærende areal. Det er et udbytte langt under gennemsnittet, sammenlignet med de fleste tidligere år. Gennemsnittet for 10-års perioden

Figur 2. Aldersfordeling i danske surkirsebær-, solbær- og jordbærplantager 1995-99.
Age distribution of plants in Danish sour cherry, black currant and strawberry farms 1995-99.

1980-99 er således 7,0 tons pr ha. Adskillige af årene i 1990'erne har været præget af milde vintre, men med kølige perioder i løbet af foråret senere hen, hvilket gang på gang har været ødelæggende for blomsteranlæggene i surkirsebær, eller blot forhindret en tilfredsstillende bestøvning.

Det fremgår af figur 3, at der er ret stor forskel udbyttmæssigt mellem de to vigtigste sorter, idet 'Kelleriis' normalt har haft et større udbytte end 'Stevnsbær'.

Gennemsnitsudbyttet for alle *solbær*avlere var i 1999 5,3 tons pr ha bærende areal. Dette er højere end gennemsnittet for de foregående år. Der er nogen variation i sorternes gennemsnitsudbytter. Det ses af figur 3, at 'Ben Alder' har ligget bedst i de senere år, mens 'Ben Lomond' tidligere har ligget højest.

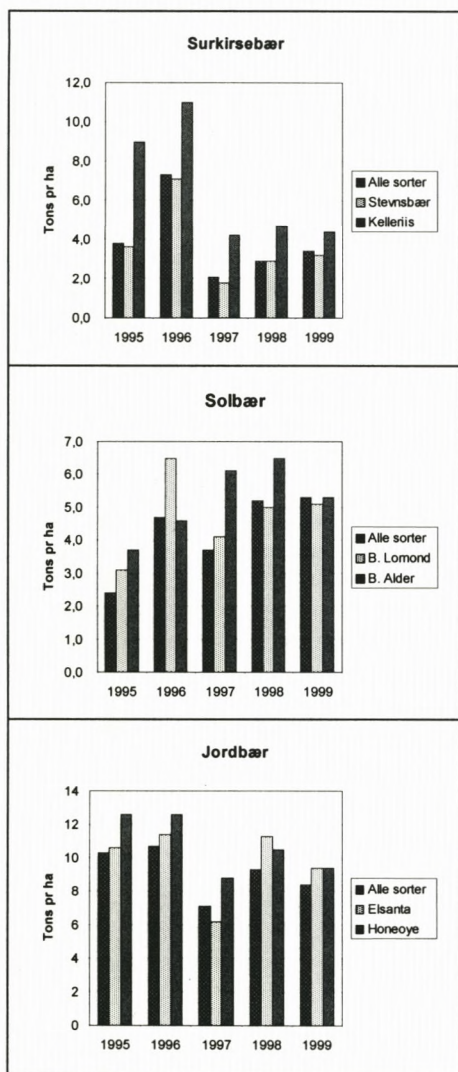
Gennemsnitsudbyttet for alle *jordbær*avlere var i 1999 8,4 tons pr. ha for det bærende areal. Dette er et resultat omkring gennemsnittet. Til forskel fra 1998, hvor sommeren var kølig med en langsom og langvarig modning, så var 1999 præget af en kølig og ustadig forsæson med store sygdomsproblemer og et brat skift til meget varmt og tørt vejr i sidste del af sæsonen.

Sortsmæssigt fremgår det af figuren, at 'Elsanta' og 'Honeye' lå på samme niveau i 1999. 'Elsanta' har været den højest ydende sort i de senere år, men 'Honeye' klarer sig bedst under ustadige vejrforhold, som det var tilfældet i 1999.

Gennemsnitsudbytterne for bærplantagerne dækker hvert år over store variationer fra avler til avler, og ofte er det de samme avlere, der ligger i henholdsvis top og bund år efter år. Dette kan være betinget af så vel plantagernes geografiske beliggenhed, sammensætning af sortiment, aldersfordeling som den enkelte avlers dygtighed.

Priser og afsætning

Prisforholdene for *surkirsebær* og *solbær*, der begge maskinhøstes og primært anvendes til industriel forarbejdning, er generelt meget uigennemskuelige, idet afregningssystemet varierer for de forskellige aftagere af høstproduktet. Det mest almindelige system er afregning af en form for nettopris til avler, hvorfra en del af - eller alle -

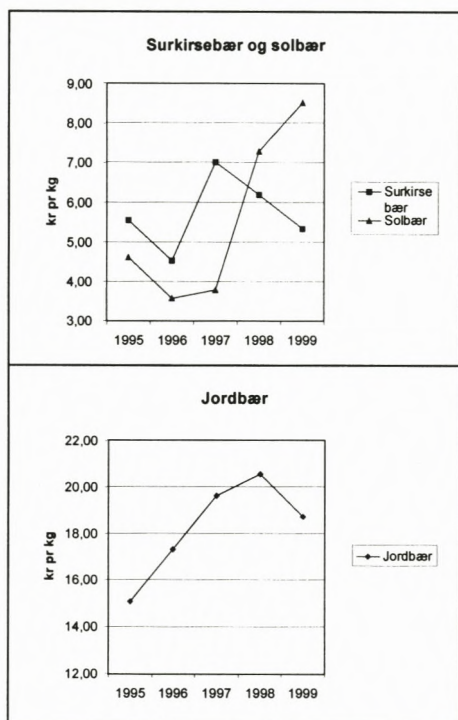
Figur 3. Høstudbytter i danske plantager af surkirsebær, solbær og jordbær 1995-99.
Average yields of Danish sour cherry, black currant and strawberry farms 1995-99.

salgsomkostninger er trukket og ikke fremgår af diverse afregningsbilag. Ser man på nederste sektion af tabel 1-3 (se Appendiks), fremgår det derfor, at nogle avlere er afregnet en ren nettopris, leveret hos aftager. For disse figurerer derfor overhovedet ikke

salgsomkostninger. For andre er der tale om fradrag af visse salgsomkostninger, f.eks. fragt til aftager og/eller kasseleje. Trækkes disse salgsomkostninger fra afregningsprisen, fremkommer en ren nettopris, som bør kunne sammenlignes alle avlerne imellem. Her må det dog bemærkes, at der principielt er to emballagetyper, som høstproduktet kan afsættes i, dels småkasser og dels storkasser. Alt efter emballagetype anvendes produktet til henholdsvis udstening/løsfrysning og saftfremstilling, og forskellen i afregningspris har i 1999 været 40-60 øre pr kg, en forskel, som bl.a. skal dække merforbruget af arbejdskraft under høsten. For surkirsebær må det yderligere nævnes, at der er en prisforskel mellem sorterne, idet 'Stevnsbær' generelt afregnes højere end 'Kelleriis' o.a. sorter, grundet bedre kvalitetsmæssige egenskaber (se tabel 4 i Appendiks). En sådan sortsforskel eksisterer normalt ikke i solbær.

Prisudviklingen for 1995-99 ses i figur 4. Det ses, at udviklingen for både surkirsebær og solbær har været meget positiv i de seneste år, mens der tilbage i midten af 1990'erne var lave priser især på solbær. For begge bærkulturer er Danmark nettoeksportør, og priserne er primært bestemt ud fra det europæiske udbud det enkelte år. Da Europas største solbærproducent (Polen) i midten af 1990'erne havde høje udbytter, blev priserne derfor lave. For surkirsebær er situationen en smule anderledes, idet den danske hovedsort, 'Stevnsbær', har unikke kvalitetsegenskaber, der betinger en øget europæisk efterspørgsel og dermed en højere pris. Kun et enkelt år (1993) var produktionen af 'Stevnsbær' så stor, at balancen mellem afsætning og pris brød sammen.

Gennemsnitspriserne for samtlige solbæravlere (fællesskema i appendiks C) giver ikke umiddelbart et korrekt billede, idet de dækker over forskellige kontraktmæssige priser samt frie markedspriser. Endvidere er to af deltagerne økologiske avlere med deraf følgende højere afregningspriser (nr 9, 17).

Figur 4. Prisudvikling for surkirsebær, solbær og jordbær 1995-99.

Product prices of sour cherries, black currants and strawberries 1995-99.

Jordbær er - modsat surkirsebær og solbær - en kultur, der plukkes manuelt og afsættes til friskvaremarkedet, og normalt vil bruttopris og salgskostninger derfor fremgå af afregningsbilag. Bruttosalgssprisen ses af figur 4 at ligge meget stabilt på 15-20 kr pr kg. Modsat surkirsebær og solbær afsættes jordbær udelukkende til hjemmemarkedet. Da efterspørgslen er stabil og præferencen for danske bær endog stigende, har priserne også været stabile.

Jordbær afsættes som henholdsvis grossist/butiksalg, hjemmesalg og selvpluk. De fleste avlere spreder deres afsætning på flere kategorier. Prismæssigt lå gennemsnittet for de tre kategorier i 1999 som følger: (se næste spalte)

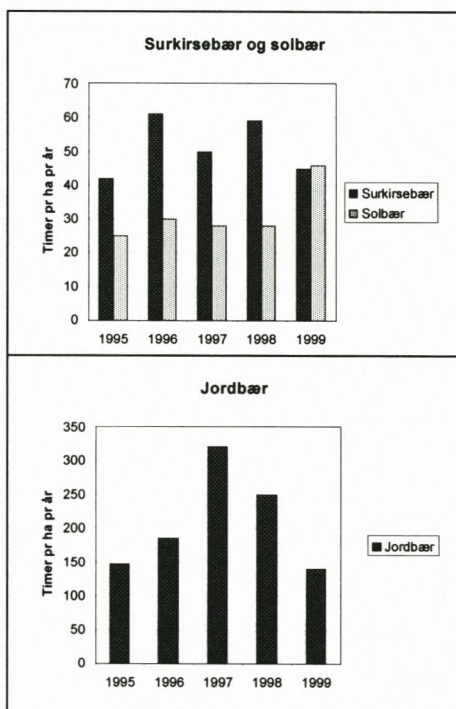
Butikssalg: 19,87 kr/kg
 Hjemmesalg: 26,41 kr/kg
 Selvpluk: 12,72 kr/kg.

Som det ses, ligger priserne på butikssalg og hjemmesalg højest, idet bærrene her er plukket i forvejen, mens ved selvpluk skal aftagerne selv plukke bærrene.

Det ses af tabel 7 i Appendiks, at variationen af priser mellem avlere er forholdsvis stor. Det skyldes så vel afsætningsstruktur og geografisk beliggenhed som sortiment. Det skal også nævnes, at én af avlerne er økologisk producent (nr 1). Prisforskelle mellem sorter fremgår af tabel 4 i Appendiks.

Arbejdsforbrug og produktivitet

I bærkulturer er arbejdsforbruget normalt

Figur 5. Arbejdsforbrug i danske plantager af surkirsebær, solbær og jordbær 1995-99.

Labour input in Danish sour cherry, black currant and strawberry farms 1995-99.

den største variable enkeltomkostning. Hvis en driftsanalyse skal tegne et realistisk billede af økonomien ved produktionen, bør en registrering af arbejdsforbruget medtages, uanset det aflønnes (fremmed medhjælp) eller ej (egen arbejdsindsats). Figur 5 viser arbejdsforbruget pr ha i gennemsnit for hver bærkultur i perioden 1995-99. I tabel 1-3 i Appendiks ses endvidere de enkelte avleres forbrug fordelt på arbejdsprocesser.

Figuren viser, at det gennemsnitlige timeforbrug for alle *surkirsebær*avlere i 1995-99 var ca. 50 timer pr ha. Der er en vis variation mellem årene, som primært skyldes forskelle i høstudbyttet. Tilsvarende ligger gennemsnittet for *solbær*avlerne omkring 30 timer pr ha. Begge disse kulturer drives i Danmark rationelt og høstes maskinelt, hvorfor timeforbruget er begrænset. I forhold hertil er arbejdsforbruget i *jordbær* anderledes højt. Som det fremgår af figur 5 ligger det omkring 200 timer pr ha. Heri er endda ikke medtaget selve plukningen, der normalt sker på akkord og derfor ikke registreres som timeforbrug. Jordbær er således i langt højere grad en kultur, der forudsætter en stor manuel arbejdsindsats. I tabel 3 i Appendiks ses tal for arbejdsforbruget i de enkelte arbejdsprocesser, hvoraf de fleste primært er manuelt betingede (håndhakning, tilsyn ved plukning, plantning m.v.).

Variationen i avleres arbejdsforbrug fremgår af tabel 1-3 i Appendiks. Nederst i tabellerne er endvidere beregnet *produktiviteten*, dvs. høstudbyttet i forhold til den forbrugte arbejdsindsats. I *surkirsebær* og *solbær*, hvor arbejdsforbruget er begrænset, ligger produktiviteten relativt højere end i *jordbær*, hvor arbejdsforbruget er meget højt. Udsvingene i produktivitet fra år til år hænger nøje sammen med udsvingene i høstudbyttet.

Øvrige variable omkostninger

De enkelte omkostningsarters størrelse fremgår af tabellerne 5-13 i Appendiks bag i rapporten. De er her anført dels i kr pr ha, dels i øre pr kg.

Som tidligere nævnt, er *salgsomkostninger* for *surkirsebær* og *solbær* ikke repræsentative, mens de for *jordbær* er mere realistiske og i 1999 ligger på i gennemsnit 2,42 kr pr kg.

Omkostningerne til *kemikalier* og *gødning* er betydelige i bærkulturer, idet de samlet ligger omkring 3.000 kr pr ha. I takt med politiske handlingsplaner har disse omkostninger dog været lidt faldende i de senere år.

Omkostningerne til *maskiner* ligger generelt lidt højere i *jordbær* end i de øvrige bærkulturer, hvilket hænger sammen med, at ukrudtsbekæmpelsen her i højere grad foretages mekanisk. Omkostninger til maskiner er generelt steget i de senere år, forårsaget af overgang fra kemisk til mekanisk ukrudtsbekæmpelse, og især for *solbær* også overgang fra manuel til maskinbeskæring.

Omkostningerne til *maskinplukning* i *surkirsebær* og *solbær* dækker over så vel avlere med egen ryster som avlere, der har maskinstation til høstningen. Men da alle maskintimer takseres som beskrevet tidligere, har denne forskel ikke stor betydning. I *surkirsebær* afregnes maskinstationsudgift til høst typisk pr træ, mens der i *solbær* normalt afregnes pr kg.

Omkostninger til *plukning* er så langt den største variable omkostning ved dyrkning af *jordbær*. Da den væsentligste del af plukkeomkostningerne andrager akkordløn til plukkere, er der naturligvis en stærk sammenhæng mellem udbytte og plukkeomkostning. Også sortimentet spiller en rolle for plukkeomkostningernes størrelse. Visse sorter med små bær må avlerne ofte betale en højere pris for at få plukket end nyere, storfrugtede sorter. Beregnet i kr pr kg ligger plukkeomkostningen i størrelsesordenen 5-7 kr pr kg. I de seneste år har denne været stagnerende, hvilket må tilskrives overgang til nye og mere storfrugtede sorter. I de tilfælde, hvor omkostningerne er væsentligt større, er der tale om småfrugtede sorter og/eller en stor andel plukning på timeløn

(hvis avlerne selv eller fastansatte plukker en del af bærrerne).

De deltagende avleres gennemsnitlige omkostninger til *diverse løn* omfatter løn til tilsyn samt alm. pasning af kulturen og afspejler kulturernes arbejdsbehov. Således er omkostningen i jordbær klart højere end i surkirsebær og solbær. Der er imidlertid betydelige forskelle mellem avlerne inden for den enkelte kultur. Årsagerne hertil er både forskelle i sortiment og areal, arbejdsforbrug pr ha og forskelle i løntariffer.

Etableringsomkostninger

Etableringsomkostninger er i analysen fratrasket før beregning af dækningsbidraget. Som etableringsomkostninger indgår primært plantemateriale, mens arbejdsløn til plantning indgår som årlig driftsomkostning i kategorien *diverse løn*. Næsten alle deltagere har plantager i fuld drift, hvorfor samtlige årets etableringsudgifter er fratrasket. For deltagere med nyetablerede surkirsebær- eller solbærplantager afskrives omkostninger til plantemateriale over 5 eller 10 år, mens de tilsvarende afskrives over 3 år for jordbær.

Den samlede opgørelse for alle deltagere fremgår af tabel 5-7 i Appendiks. Det ses, at den gennemsnitlige etableringsudgift er meget varierende, idet ikke alle deltagere har investeret lige meget i fornyelse. De realiserede etableringsomkostninger for *surkirsebær* og *solbær* ligger omkring det normale sammenlignet med et teoretisk forventet niveau (henholdsvis 1.522 og 1.379 kr pr ha). Hvis man regner levetiden for en kirsebærplantage til 20 år og etableringsomkostningerne til plantemateriale m.v. til ca. 20.000 kr pr ha, svarer dette til i gennemsnit ca. 1.000 kr/ha/år. For solbær gælder tilsvarende, at de totale etableringsomkostninger ligger på 12.000-20.000 kr/ha, svarende til en årlig afskrivning på 1.200-2.000 kr/ha/år. Dertil kommer forrentning af det investerede beløb i beplantning m.v.

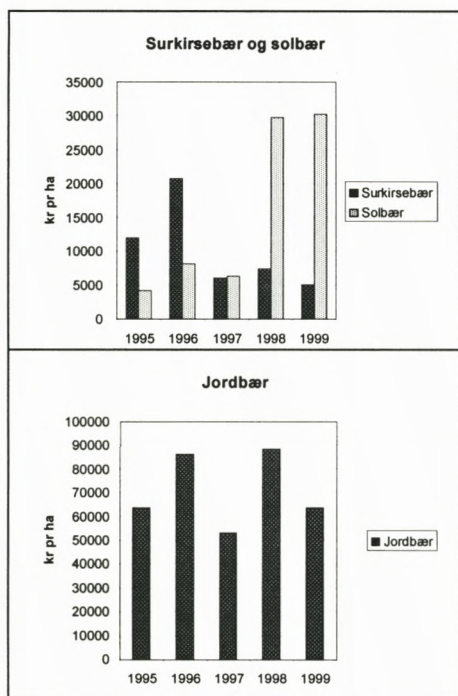
For *jordbær*, der har en relativt hurtig omdriftstid, er situationen anderledes. Her tvinges avlerne til fornyelse hvert år, hvis produktion og kvalitet skal opretholdes. Af tabel 7 i Appendiks fremgår, at udgiften i 1999 var i gennemsnit 10.464 kr pr ha. Der er dog stor forskel på etableringsomkostningernes størrelse de enkelte avlere imellem. Der er flere årsager hertil. Enkelte af avlerne producerer selv planter, hvilket billiggør etableringen. Der findes forskellige typer af plantemateriale (ventebeds-, frigo- og barrodsplanter) med forskellig pris. Endvidere anvender nogle af deltagerne fiberdug, dels til overdækning for større tidlighed eller øget frostbeskyttelse, eller plast til dækning af plantebedet før plantning.

Dækningsbidrag

De gennemsnitlige dækningsbidrag for de bærende arealer fremgår af figur 6, mens de eksakte resultater for 1999 fremgår af tabel 5-7 i Appendiks.

Dækningsbidraget i *surkirsebær* blev i gennemsnit 5.049 kr pr ha for de bærende arealer. Det har generelt ligget på et beskedent niveau gennem de senere år, sammenlignet med tidligere. Kun i 1996 var resultatet nogenlunde tilfredsstillende. Årsagen til de beskedne dækningsbidrag er primært unormalt lave udbytter især i 'Stevnsbær'. Det fremgår af figuren, at 'Stevnsbær' i kun ét af de sidste fem år har haft et bedre DB bærende areal end 'Kelleriis'. I første halvdel af 1990'erne lå 'Stevnsbær' konstant over 'Kelleriis' i indtjening, idet merprisen for produktet mere end kompenserede for det lavere udbytte i forhold til 'Kelleriis'. Dette har ikke været tilfældet i de seneste fem år.

Når det gælder *solbær*, har der været en stærkt forbedret rentabilitet i de sidste to år. Dækningsbidraget blev i gennemsnit 30.357 kr pr ha bærende areal i 1999. Den helt overvejende årsag til forbedringen er de forbedrede priser i forhold til tidligere, idet udsvingene i udbytter her ikke har været af

Figur 6. Dækningsbidrag for høstarealer af surkirsebær, solbær og jordbær 1995-99.

Contribution margin for cropping areas of sour cherries, black currants and strawberries 1995-99.

samme størrelsesorden som i surkirsebær. Når det gælder de to vigtigste sorter ses det af figuren, at 'Ben Alder' i de seneste år har været klart bedste sort (se også tabel 10-11).

De økologiske avlere, der i årene med lavpriser havde bedre resultater end de konventionelle avlere, har i de sidste par år ikke

kunnet opnå tilstrækkelig priskompensation for de lave udbytter og større omkostninger, hvorfor dækningsbidraget er blevet forholdsvis ringere.

Når det gælder *jordbær*, ses det af figur 6, at dækningsbidraget her ligger betragteligt højere end i surkirsebær og solbær. I 1999 blev gennemsnittet på 63.657 kr pr ha bærende areal. Samtidig fremgår det, at indtjeningen har været betydelig mere stabil gennem årene. Der er flere årsager til disse forskelle. Dels er jordbær en kultur, der afsættes hovedsagelig til hjemmemarkedet med en stærk forbrugerpræference, og dels afsættes den til friskvaremarkedet. Det er i højere grad en mærkevare, end tilfældet er med surkirsebær og solbær. Samtidig er kulturen mere dyrkningssikker med stabile høstudbytter år for år. Når det gælder sortiment ses det, at den nye sort 'Honeoye' alle 5 år har haft et bedre dækningsbidrag end 'Elsanta'. Dette skyldes ikke mindst, at 'Honeoye' er en tidlig sort med høje priser på bærrene.

Gennemsnitsresultaterne dækker over store variationer fra avler til avler, og med enkelte undtagelser er det de samme avlere, som har de bedste henholdsvis dårligste resultater hvert år. Årsagerne til variationen er flere. Den enkelte avlers sortiment er én vigtig årsag, afsætningsformen en anden og bedriftens struktur en tredje årsag. Også lokalklimaet spiller en rolle. Sidst - men ikke mindst - har udbytniveauet stor betydning. Udbytniveau og sortiment hænger igen sammen, idet sorterne ikke giver lige højt udbytte.

Konklusion

Driftsanalysen for den erhvervsmæssige produktion af surkirsebær, solbær og jordbær i Danmark 1999 viser, at indtjeningen i *surkirsebær* lå væsentligt under et normalt og rentabelt niveau. Den primære årsag til den manglende indtjening var meget lave høstudbytter, antagelig forårsaget af lave

temperaturer under blomstringen. Indtjeningen i *solbær* derimod var den højeste i adskillige år, idet produktprisen, der i flere år har været presset i bund af overproduktion på det europæiske marked, kom op på et niveau over det normale. Endelig kan det konstateres, at indtjeningen i *jordbær* i 1999 lå

omkring det normale, hvilket er et niveau 2-3 gange højere end for surkirsebær og solbær. Indtjeningen i jordbær har i de senere år ligget langt mere stabilt end i de øvrige bærkulturer, hvilket ikke mindst skyldes forskelle i afsætningsmønster. Jordbær afsættes som friskvare på hjemmemarkedet, hvor der er en forbrugerpræference, mens surkirsebær og solbær afsættes til industriel forar-

bejdning på det åbne europæiske marked. Trods den store arbejdsindsats, der er nødvendig ved jordbærproduktion, kan det altså konstateres, at indtjeningen er relativt høj, mens de mindre arbejdskrævende og maskinhøstede produktioner af surkirsebær og solbær som bulkvare er underlagt generelle europæiske markedsmekanismer og deraf følgende betydelige udsving i indtjening.

Anerkendelser

Udarbejdelsen af denne driftsanalyse er foretaget med støtte fra brancheorganisationen Frugt og Grønt Rådgivningen, Rådgivningsudvalget for Frugt og Bær (tidl. Dansk Erhvervsfrugtavl). Der skal her bringes en tak for økonomisk bistand. Desuden skal bringes en tak til de mange bæravlere, der

deltager i analysen. Uden deres daglige registreringer i egen bedrift havde analysen ikke kunnet udarbejdes. Endelig skal bringes en tak til konsulenterne Annemarie Bisgaard og Stig F. Nielsen, der har læst korrektur på rapporten.

Litteratur

Daugaard, H. 2000. The effect of plant density and cultivar on the labour requirements in apples. *Acta Agricult. Scand.* (in print).

Daugaard, H. 1996. Orchard management and crop analysis - a new programme for growers and advisers. *Acta Hort.*, 416, 225-227.

Daugaard, H. 1999a. Driftsøkonomi i frugtavl. Surkirsebær 1998. Danmarks JordbrugsForskning. Særtryk. 21 pp.

Daugaard, H. 1999b. Driftsøkonomi i frugtavl. Solbær 1998. Danmarks JordbrugsForskning. Særtryk. 19 pp.

Daugaard, H. 1999c. Driftsøkonomi i frugtavl. Jordbær 1998. Danmarks JordbrugsForskning. Særtryk. 21 pp.

Daugaard, H. 1999d. Driftsøkonomi i frugtavl. Surkirsebær 1997. Danmarks JordbrugsForskning. Særtryk. 21 pp.

Daugaard, H. 1999e. Driftsøkonomi i frugtavl. Solbær 1997. Danmarks JordbrugsForskning. Særtryk. 17 pp.

Daugaard, H. 1999f. Driftsøkonomi i frugtavl. Jordbær 1997. Danmarks JordbrugsForskning. Særtryk. 17 pp.

APPENDIKS - TABELLER

Tabel 1. Arbejdstidsforbrug i danske surkirsebærplantager 1999.
Labour hours recorded in Danish sour cherry farms 1999.

Avler nr	Alle	Nr 2	Nr 4	Nr 5	Nr 6	Nr 7	Nr 10	Nr 12	Nr 14	Nr 15	Nr 16
Areal (ha) Area	137,62	9,68	14,54	31,90	8,45	2,99	17,51	4,85	22,50	11,60	13,60
Udbytte (kg) Yield	371327	33660	27105	121605	52392	0	5324	0	46118	20270	64853
Timer Total hours	ialt	ialt	i alt	ialt	i alt	ialt	i alt	ialt	ialt	ialt	ialt
Plukning mandtimer	1365	132	0	268	94	0	74	0	32	219	546
Håndlugning	793	0	230	305	9	37	0	4	22	30	156
Beskæring	469	32	15	183	14	10	0	0	197	0	18
Vedligeholdelse	236	0	0	194	15	11	0	0	14	0	2
Tilsyn, administration	491	0	0	219	165	0	0	6	61	0	40
Plantning	485	62	97	71	94	0	0	0	0	70	91
Tågesprøjtning	490	44	51	192	35	11	0	14	53	34	56
Maskinplukning	765	15	101	431	23	25	0	44	126	0	0
Andet maskinarbejde	1093	22	0	0	0	0	725	0	0	45	301
TOTAL	6187	307	494	1863	449	94	74	68	505	398	1210
Timer Hours/ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha
Plukning mandtimer	10	14	0	8	11	0	4	0	1	19	40
Håndlugning	6	0	16	10	1	12	0	1	1	3	11
Beskæring	3	3	1	6	2	3	0	0	9	0	1
Vedligeholdelse	2	0	0	6	2	4	0	0	1	0	0
Tilsyn, administration	4	0	0	7	20	0	0	1	3	0	3
Plantning	4	6	7	2	11	0	0	0	0	6	7
Tågesprøjtning	4	5	4	6	4	4	0	3	2	3	4
Maskinplukning	6	2	7	14	0	8	0	0	6	0	0
Andet maskinarbejde	8	2	7	14	3	0	41	9	6	4	22
TOTAL	45	32	41	72	53	31	46	14	28	34	89
Produktivitet, kg Productivity, kg/hour	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time
Plukning Picking	272	229	0	454	557	0	72	0	1441	70	102
Alle arbejdstimer	60	110	55	65	117	0	72	0	91	51	54

Tabel 2. Arbejdstidsforbrug i danske solbærplantager 1999.
Labour hours recorded in Danish black currant farms 1999.

Avler nr	Alle	Nr 5	Nr 9	Nr 12	Nr 13	Nr 14	Nr 17	Nr 19
Areal (ha) Area	76,32	10,90	11,00	2,97	18,53	4,20	8,17	20,55
Udbytte (kg) Yield	321329	81506	10580	14664	59066	35013	13100	107400
Timer Total hours	ialt	ialt	ialt	ialt	ialt	ialt	ialt	ialt
Plukning mandtimer	379	122	0	8	66	25	16	142
Håndlugning	620	23	420	0	16	0	161	0
Beskæring	208	15	80	12	15	0	26	60
Vedligeholdelse	111	87	0	0	0	0	24	0
Tilsyn, administration	589	71	60	5	32	12	311	98
Plantning	225	0	90	0	48	0	23	64
Tågesprøjtning	351	52	0	16	46	21	65	151
Maskinplukning	152	47	0	0	33	0	0	72
Andet maskinarbejde	873	147	300	16	74	13	292	31
TOTAL	3508	564	950	57	330	71	917	618
Timer hours/ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha
Plukning mandtimer	5	11	0	3	4	6	2	7
Håndlugning	8	2	38	0	1	0	20	0
Beskæring	3	1	7	4	1	0	3	3
Vedligeholdelse	1	8	0	0	0	0	3	0
Tilsyn, administration	8	7	5	2	2	3	38	5
Plantning	3	0	8	0	3	0	3	3
Tågesprøjtning	5	5	0	5	2	5	8	7
Maskinplukning	2	4	0	0	2	0	0	4
Andet maskinarbejde	11	13	27	5	4	3	36	2
TOTAL	46	52	86	19	18	17	112	30
Produktivitet, kg Productivity, kg/hour	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time
Plukning Picking	848	668	0	1833	895	1401	819	756
Alle arbejdstimer Total	92	145	11	257	179	493	14	174

Tabel 3. Arbejdstidsforbrug i danske jordbærplantager 1999.
Labour hours recorded in Danish strawberry farms 1999.

Avler nr	Alle	Nr 1	Nr 3	Nr 6	Nr 8	Nr 10	Nr 11	Nr 12	Nr 16	Nr 18
Areal (ha) Area	44,51	11,20	5,02	4,53	6,20	4,00	5,00	3,15	1,00	4,41
Udbytte (kg) Yield	238203	36870	46400	25904	56050	23736	11700	6605	1360	29578
Timer Total hours	i alt	ialt	ialt	ialt	ialt	i alt	ialt	ialt	ialt	ialt
Plukning	1665	720	585	270	0	0	0	90	0	0
Håndlugning	1057	185	407	84	266	0	0	85	0	30
Vand, halm, plast	266	75	46	57	0	0	0	16	0	72
Vedligeholdelse	49	0	46	0	0	0	0	0	3	0
Tilsyn, administration	1591	0	140	114	615	0	250	100	120	252
Plantning mandtimer	600	112	58	264	24	0	30	10	60	42
Sprøjtning	63	0	0	34	0	0	0	24	5	0
Plantning maskintimer	100	0	14	86	0	0	0	0	0	0
Andet maskinarbejde	821	139	145	47	252	0	40	34	104	60
TOTAL	6212	1092	1441	956	1157	0	320	359	292	456
Timer Hours/ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha	pr ha
Plukning	37	64	117	60	0	0	0	29	0	0
Håndlugning	24	17	81	19	43	0	0	27	0	7
Vand, halm, plast	6	7	9	13	0	0	0	5	0	16
Vedligeholdelse	1	0	9	0	0	0	0	0	3	0
Tilsyn, administration	36	0	28	25	99	0	50	32	120	57
Plantning	13	10	12	58	4	0	6	3	60	10
Sprøjtning	1	0	0	8	0	0	0	8	5	0
Plantning maskiner	2	0	3	19	0	0	0	0	0	0
Andet maskinarbejde	18	0	29	10	41	0	8	11	104	14
TOTAL	140	97	287	211	187	0	64	114	292	103
Produktivitet, kg	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time	pr time
<i>Productivity, kg/hour</i>										
Plukning Picking	143	51	79	96	0	0	0	73	0	0
Alle arbejdstimer Total	38	34	32	27	48	0	37	18	5	65

Tabel 4. Produktpriser fordelt på sorter 1995-99.
Product prices for individual cultivars 1995-99.

	1995	1996	1997	1998	1999	Gns. 5 år
Surkirsebærsorter:						
'Stevnsbær'	5,67	4,59	7,26	6,84	5,47	5,97
'Kelleris'	4,38	3,72	6,52	5,05	4,79	4,89
Jordbærsorter:						
'Elsanta'	15,36	17,96	20,56	19,94	16,40	18,04
'Honeoye'	16,25	18,69	21,13	22,53	20,42	19,80

Tabel 5. De enkelte deltageres økonomiske resultat for surkirsebær 1999.
The economic results of each sour cherry grower 1999.

SURKIRSEBÆR <i>Sour cherry</i>	Alle	Nr 2	Nr 4	Nr 5	Nr 6	Nr 7	Nr 10	Nr 12	Nr 14	Nr 15	Nr 16
Nettoareal (ha) Area	137,62	9,68	14,54	31,90	8,45	2,99	17,51	4,85	22,50	11,60	13,60
Aldersfordeling (%) Age											
- 0- 4 år	20	19	71	28	0	6	0	0	23	0	5
- 5- 9 år	37	17	29	48	100	94	28	38	44	11	0
- 10-14 år	12	19	0	9	0	0	34	0	0	53	0
- 15- år	32	44	0	16	0	0	38	62	34	36	95
Træantal (ant./ha) Trees											
- 0- 4 år	596	599	665	557	0	526	0	1	539	0	520
- 5- 9 år	586	571	680	655	571	500	500	478	519	742	0
- 10-14 år	539	571	0	500	0	1	500	1	0	585	0
- 15- år	546	439	0	500	0	0	500	429	594	606	604
Udbytte (tons/ha) Yield/ha											
- samlede areal	2,7	3,5	1,9	3,8	6,2	0,0	0,3	0,0	2,0	1,7	4,8
- bærende areal	3,4	4,3	6,3	5,3	6,2	0,0	0,3	0,0	2,7	1,7	5,0
Udbytte (kg/træ) Yield/tree											
- samlede areal	4,7	6,7	2,8	6,5	10,9	0,0	0,6	0,0	3,7	2,9	8,0
- bærende areal	6,0	8,6	9,3	8,7	10,9	0,0	0,6	0,0	4,8	2,9	8,3
Sortering (%) Grading											
- konsum fresh market	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- småkasser small boxes	44	100	0	42	20	0	0	0	0	17	100
- storkasser bulk bins	56	0	100	58	80	0	100	0	100	83	0
Salgspris (øre/kg) Prices											
- konsum	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- småkasser	548	555	0	492	465	0	0	0	0	580	600
- storkasser	521	0	511	516	568	0	434	0	501	530	0
Dækningsbidrag <i>Contribution margin/ha</i>	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha
Bruttosalg Gross return	14383	19302	9530	19278	33938	0	1320	0	10262	9412	28612
Salgsudgifter Sales costs	85	714	0	0	0	0	0	0	213	0	0
Kemikalier Chemicals	1852	1789	659	2765	1775	1467	912	904	2418	2188	1486
Gødning Fertiliser	1037	859	983	872	769	819	769	505	871	1022	2647
Maskiner m.v. Machines	3512	2030	2979	5566	1956	5528	0	3408	2267	3493	7481
Maskinplukning Picking	1917	4329	1901	779	3364	0	1204	0	3289	1720	1907
Div. løn Labour	3742	1263	2190	4764	4569	435	5932	268	1884	2791	7284
Etableringsudgifter	1522	2186	0	4450	0	0	2650	0	0	0	0
DB samlet areal Total area	2239	8319	819	82	21505	-8249	-10148	-5086	-680	-1801	7807
DB bærende areal Cropping	5049	11530	18626	11215	21505	-8298	-7498	-5086	1036	-1801	9185
Dækningsbidrag <i>Contribution margin/kg</i>	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg
Bruttosalg	533	555	511	506	547	0	434	0	501	539	600
Salgsudgifter	3	21	0	0	0	0	0	0	10	0	0
Kemikalier	69	51	35	73	29	0	300	0	118	125	31
Gødning	38	25	53	23	12	0	253	0	42	58	56
Maskiner m.v.	130	58	160	146	32	0	0	0	111	200	157
Maskinplukning	71	124	102	20	54	0	396	0	160	98	40
Div. løn	139	36	118	125	74	0	1951	0	92	160	153
Etableringsudgifter	56	63	0	117	0	0	872	0	0	0	0
DB samlet areal	83	239	44	2	347	0	-3338	0	-33	-103	164
DB bærende areal	149	268	296	212	347	0	-2499	0	38	-106	184

Tabel 6. De enkelte deltageres økonomiske resultat for solbær 1999.
The economic results of each black currant grower 1999.

SOLBÆR	Alle	Nr 5	Nr 9	Nr 12	Nr 13	Nr 14	Nr 17	Nr 19
<i>Black currant</i>								
Nettoareal (ha) <i>Area</i>	76,33	10,90	11,00	2,97	18,53	4,20	8,17	20,55
Aldersfordeling (%) <i>Age</i>								
- 0- 2 år	21	0	36	0	22	0	14	32
- 3- 9 år	74	61	64	100	78	100	86	68
- 10- år	6	39	0	0	0	0	0	0
Planteantal (ant./ha) <i>Bushes</i>								
- 0- 2 år	8164	0	14286	0	5000	0	4435	7022
- 3- 9 år	6120	4103	14286	4082	4993	5548	4399	5626
- 10- år	4329	4329	0	0	0	0	0	0
Udbytte (tons/ha) <i>Yield/ha</i>								
- samlede areal	4,2	7,5	1,0	4,9	3,2	8,3	1,6	5,2
- bærende areal	5,3	7,5	1,5	4,9	4,1	8,3	1,9	7,7
Udbytte (kg/pl.) <i>Yield/bush</i>								
- samlede areal	0,7	1,8	0,1	1,2	0,6	1,5	0,4	0,9
- bærende areal	0,9	1,8	0,1	1,2	0,8	1,5	0,4	1,4
Sortering (%) <i>Grading</i>								
- Konsumsalg <i>fresh market</i>	1	0	0	0	3	0	0	0
- Småkasser <i>small boxes</i>	6	0	0	0	0	0	0	18
- Storkasser <i>bulk bins</i>	108	100	100	100	97	233	100	82
Salgspris (øre/kg) <i>Prices</i>								
- Konsumsalg	1523	0	0	0	1523	0	0	0
- Småkasser	895	0	0	0	0	0	0	895
- Storkasser	831	785	1500	894	819	785	963	815
Dækningsbidrag	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	Kr/ha	kr/ha	kr/ha	Kr/ha
<i>Contribution margin/ha</i>								
Bruttosalg <i>Gross return</i>	35809	58699	14427	45521	26774	68125	15429	43357
Salgsudgifter <i>Sales costs</i>	431	0	378	1035	0	990	0	1045
Kemikalier <i>Chemicals</i>	2267	3876	0	1834	1591	4000	2308	2929
Gødning <i>Fertilisers</i>	865	1018	1091	848	671	611	491	1041
Maskiner m.v. <i>Machines</i>	4713	3498	7773	3067	2346	2307	12412	3523
Maskinplukning <i>Picking</i>	2508	1455	1364	3801	1523	9375	2529	2968
Div. løn <i>Labour</i>	2986	2338	7682	743	779	371	8667	1404
Planter o.a. <i>Plants</i>	1379	0	0	0	2681	0	684	2433
DB samlet areal <i>Total area</i>	20660	46514	-3860	34192	17183	50471	-11662	28013
DB bærende areal <i>Cropping</i>	30357	46514	3240	34193	26642	50472	-9003	48590
Dækningsbidrag	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	Øre/kg	øre/kg	øre/kg	Øre/kg
<i>Contribution margin/kg</i>								
Bruttosalg	851	785	1500	923	840	817	963	830
Salgsudg.	10	0	39	21	0	12	0	20
Kemikalier	54	52	0	37	50	48	144	56
Gødning	21	14	113	17	21	7	31	20
Maskiner m.v.	112	47	808	62	74	28	775	67
Maskinplukning	60	19	142	77	48	112	158	57
Div. løn	71	31	799	15	24	4	541	27
Planter o.a.	33	0	0	0	84	0	43	47
DB samlet areal	491	622	-401	693	539	605	-728	536
DB bærende areal	573	620	216	698	650	608	-474	631

Tabel 7. De enkelte deltageres økonomiske resultat for jordbær 1999.
The economic results of each strawberry grower 1999.

JORDBÆR Strawberries	Alle	Nr 1	Nr 3	Nr 6	Nr 8	Nr 10	Nr 11	Nr 12	Nr 16	Nr 18
Nettoareal (ha) Area	44,50	11,20	5,02	4,53	6,20	4,00	5,00	3,15	1,00	4,41
Aldersfordeling (%) Age										
- nyplantn.	37	40	38	32	32	25	40	25	100	37
- 1- 2 år	62	60	62	68	68	75	60	48	0	63
- 3- år	2	0	0	0	0	0	0	26	0	0
Planteantal (ant./ha) Plants										
- nyplantn.	29929	30000	30799	30000	30000	28500	28000	33031	35000	27160
- 1- 2 år	29545	30000	30573	29034	30000	28500	28570	30785	0	28674
- 3- år	39210	0	0	0	0	0	0	39215	0	0
Udbytte (tons/ha) Yield/ha										
- samlede areal	5,4	3,3	9,2	5,7	9,0	5,9	2,3	2,1	1,4	6,7
- bærende areal	8,4	5,5	14,9	8,4	13,3	7,9	3,9	2,8	0,0	10,6
Udbytte (kg/pl.) Yield/plant										
- samlede areal	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,2
- bærende areal	0,3	0,2	0,5	0,3	0,4	0,3	0,1	0,1	0,0	0,4
Sortering (%) Grading										
- Butikssalg Supermarkets	84	86	88	73	100	100	0	52	100	85
- Hjemmesalg Farm sale	2	0	0	5	0	0	0	16	0	8
- Selvpluk Pick-your-own	14	14	12	23	0	0	100	32	0	7
Salgspris (øre/kg) Prices										
- Butikssalg	1947	2887	1908	1979	1773	1153	0	2140	2276	1902
- Hjemmesalg	2641	0	0	3201	0	0	0	3000	0	2200
- Selvpluk	1272	1698	380	729	0	0	1700	1600	0	1280
Dækningsbidrag Contribution margin/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	Kr/ha	Kr/ha
Bruttosalg Gross return	100076	89417	160049	100525	160285	68407	39780	44277	30950	126358
Salgsudgifter Sales costs	12934	13398	16341	6222	31099	14278	936	1504	3376	11938
Kemikalier Chemicals	1732	0	1800	3750	2710	1925	33	1201	2340	4603
Gødning Fertilisers	352	0	468	1103	0	1212	129	114	952	340
Maskiner m.v. Machines	6406	3537	9032	8976	11584	0	2280	5256	31065	6506
Plukning Picking	34788	25495	76011	34772	53699	43852	0	13389	7480	37594
Div. løn Labour	10079	4318	139	23397	18976	0	56	8722	183	33552
Planter o.a. Plants	10464	12269	9491	10679	11935	4725	7520	5882	43375	9049
DB samlet areal Total area	23320	30401	46767	11627	30282	2415	28826	8209	-57821	22775
DB bærende areal Cropping	63657	76603	97057	49758	77841	10284	62217	23995	-	75751
Dækningsbidrag Contribution margin/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	Øre/kg	Øre/kg
Bruttosalg	1870	2716	1731	1758	1773	1153	1700	2108	2276	1884
Salgsudgifter	242	407	177	109	344	241	40	72	248	178
Kemikalier	32	0	19	66	30	32	1	57	172	69
Gødning	7	0	5	19	0	20	6	5	70	5
Maskiner m.v.	120	107	98	157	128	0	97	250	2284	97
Plukning	650	774	822	608	594	739	0	638	550	561
Div. løn	188	131	2	409	210	0	2	415	13	500
Planter o.a.	195	373	103	187	132	80	321	280	3189	135
DB samlet areal	436	923	506	203	335	41	1232	391	-4252	340
DB bærende areal	758	1393	651	592	585	130	1595	857	-	715

Tabel 8. De enkelte deltageres økonomiske resultat for surkirsebærssorten 'Stevnsbær' 1999.
The economic results of each grower of sour cherry, cv. Stevnsbær 1999.

STEVNSBÆR	Alle	Nr 2	Nr 4	Nr 5	Nr 6	Nr 7	Nr 10	Nr 12	Nr 14	Nr 15	Nr 16
<i>Sour cherry 'Stevnsbær'</i>											
Nettoareal (ha) Area	110,99	9,68	10,43	22,70	6,50	2,99	6,14	4,85	22,50	11,60	13,60
Aldersfordeling (%) Age											
- 0-4 år	17	19	59	20	0	6	0	0	23	0	5
- 5-9 år	36	17	41	54	100	94	0	38	44	11	0
- 10-14 år	12	19	0	12	0	0	38	0	0	53	0
- 15- år	35	44	0	13	0	0	62	62	34	36	95
Træantal (ant./ha) Trees											
- 0-4 år	598	599	667	587	0	526	0	1	539	0	520
- 5-9 år	592	571	680	657	571	500	0	478	519	742	0
- 10-14 år	550	571	0	500	0	1	500	1	0	585	0
- 15- år	552	439	0	500	0	0	500	429	594	606	604
Udbytte (tons/ha) Yield/ha											
- samlede areal	2,7	3,5	2,0	3,1	6,4	0,0	0,1	0,0	2,0	1,7	4,8
- bærende areal	3,2	4,3	4,8	3,9	6,4	0,0	0,1	0,0	2,7	1,7	5,0
Udbytte (kg/træ) Yield/tree											
- samlede areal	4,7	6,7	2,9	5,2	11,3	0,0	0,2	0,0	3,7	2,9	8,0
- bærende areal	5,7	8,6	7,0	6,5	11,3	0,0	0,2	0,0	4,8	2,9	8,3
Sortering (%) Grading											
- konsum fresh market	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- småkasser small boxes	34	100	0	0	0	0	0	0	0	17	100
- storkasser bulk bins	66	0	100	100	100	0	100	0	100	83	0
Salgspris (øre/kg) Prices											
- konsum	67	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- småkasser	584	555	0	0	0	0	0	0	0	580	600
- storkasser	528	0	545	516	568	0	600	0	501	530	0
Dækningsbidrag	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha
<i>Contribution margin/ha</i>											
Bruttosalg Gross return	14740	19302	10657	16153	36623	0	663	0	10262	9412	28612
Salgsudgifter Sales costs	105	714	0	0	0	0	0	0	213	0	0
Kemikalier Chemicals	1915	1789	628	2765	1775	1467	912	904	2418	2188	1486
Gødning Fertiliser	1085	859	988	872	769	819	769	505	871	1022	2647
Maskiner m.v. Machines	3724	2030	2896	5474	1973	5528	0	3408	2267	3493	7481
Maskinplukning Picking	2078	4329	2036	811	3357	0	1204	0	3289	1720	1907
Div. løn Labour	3467	1263	2555	4335	5340	435	5932	268	1884	2791	7284
Etableringsudgifter	764	2186	0	2084	0	0	2650	0	0	0	0
DB samlet areal Total area	2365	8319	1555	-189	23409	-8249	-10805	-5086	-680	-1801	7807
DB bærende areal Cropping	4718	11530	13564	5534	23409	-8298	-8155	-5086	1036	-1801	9185
Dækningsbidrag	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg
<i>Contribution margin/kg</i>											
Bruttosalg	547	555	545	516	568	0	600	0	501	539	600
Salgsudgifter	4	21	0	0	0	0	0	0	10	0	0
Kemikalier	71	51	32	88	28	0	826	0	118	125	31
Gødning	40	25	50	28	12	0	696	0	42	58	56
Maskiner m.v.	138	58	148	175	31	0	0	0	111	200	157
Maskinplukning	77	124	104	26	52	0	1091	0	160	98	40
Div. løn	129	36	131	138	83	0	5372	0	92	160	153
Etableringsudgifter	28	63	0	67	0	0	2400	0	0	0	0
DB samlet areal	88	239	79	-6	363	0	-9785	0	-33	-103	164
DB bærende areal	147	268	283	142	366	0	-8155	0	38	-106	184

Tabel 9. De enkelte deltageres økonomiske resultat for surkirsebærsorten 'Kelleriis' 1999.
The economic results of each grower of sour cherry, cv. Kelleriis 1999.

KELLERIIS	Alle	Nr 4	Nr 5	Nr 6	Nr 10
<i>Sour cherry 'Kelleriis'</i>					
Nettoareal (ha) Area	23,76	4,11	9,20	1,95	8,50
Aldersfordeling (%) Age					
- 0- 4 år	35	100	46	0	0
- 5- 9 år	42	0	33	100	58
- 10-14 år	15	0	0	0	42
- 15- år	8	0	22	0	0
Træantal (ant./ha) Trees					
- 0- 4 år	592	662	524	0	0
- 5- 9 år	559	0	650	571	500
- 10-14 år	500	0	0	0	500
- 15- år	500	0	500	0	0
Udbytte (tons/ha) Yield/ha					
- samlede areal	2,9	1,6	5,5	5,4	0,1
- bærende areal	4,4	0,0	10,1	5,4	0,1
Udbytte (kg/træ) Yield/tree					
- samlede areal	5,2	2,5	9,8	9,4	0,2
- bærende areal	8,3	0,0	17,1	9,4	0,2
Sortering (%) Grading					
- konsum fresh market	0	0	0	0	0
- småkasser small boxes	89	0	100	100	0
- storkasser bulk bins	11	100	0	0	100
Salgspris (øre/kg) Prices					
- konsum	0	0	0	0	0
- småkasser	487	0	492	465	0
- storkasser	415	410	0	0	450
Dækningsbidrag	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	Kr/ha
Contribution margin/ha					
Bruttonalg Gross return	13829	6678	26989	24989	480
Salgsudgifter Sales costs	0	0	0	0	0
Kemikalier Chemicals	1670	738	2765	1775	912
Gødning Fertiliser	844	971	872	769	769
Maskiner m.v. Machines	2951	3191	5793	1900	0
Maskinplukning Picking	1251	1561	701	3389	1204
Div. løn Labour	4760	1266	5822	2000	5932
Etableringsudgifter	4931	0	10286	0	2650
DB samlet areal Total area	2353	-1049	750	15156	-10987
DB bærende areal Cropping	8789	-	32472	15156	-8337
Dækningsbidrag	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	Øre/kg
Contribution margin/kg					
Bruttonalg	479	410	492	465	450
Salgsudgifter	0	0	0	0	0
Kemikalier	58	45	50	33	855
Gødning	29	60	16	14	721
Maskiner m.v.	102	196	106	35	0
Maskinplukning	43	96	13	63	1129
Div. løn	165	78	106	37	5559
Etableringsudgifter	171	0	187	0	2484
DB samlet areal	82	-64	14	282	-10297
DB bærende areal	200	314	322	281	-8337

Tabel 10. De enkelte deltageres økonomiske resultat for solbærsorten 'Ben Lomond' 1999.
The economic results of each grower of black currant, cv. Ben Lomond 1999.

BEN LOMOND	Alle	Nr 5	Nr 9	Nr 12	Nr 13	Nr 14	Nr 17	Nr 19
<i>Black currant 'Ben Lomond'</i>								
Nettoareal (ha) Area	42,59	0,80	11,00	0,70	13,01	4,20	3,43	9,45
Aldersfordeling (%) Age								
- 0- 2 år	14	0	36	0	15	0	0	0
- 3- 9 år	84	0	64	100	85	100	100	100
- 10- år	2	100	0	0	0	0	0	0
Planteantal (ant./ha) Bushes								
- 0- 2 år	11190	0	14286	0	5000	0	0	0
- 3- 9 år	6657	0	14286	4081	4762	5548	4374	4727
- 10- år	4328	4329	0	0	0	0	0	0
Udbytte (tons/ha) Yield/ha								
- samlede areal	4,4	7,5	1,0	6,7	3,5	8,3	2,3	8,1
- bærende areal	5,1	7,5	1,5	6,7	4,1	8,3	2,3	8,1
Udbytte (kg/pl.) Yield/bush								
- samlede areal	0,6	1,7	0,1	1,6	0,7	1,5	0,5	1,7
- bærende areal	0,8	1,7	0,1	1,6	0,9	1,5	0,5	1,7
Sortering (%) Grading								
- Konsumsalg fresh market	1	0	0	0	4	0	0	0
- Småkasser small boxes	0	0	0	0	0	0	0	0
- Storkasser bulk bins	124	100	100	100	96	233	100	100
Salgspris (øre/kg) Prices								
- Konsumsalg	1561	0	0	0	1561	0	0	0
- Småkasser	43	0	0	0	0	0	0	0
- Storkasser	840	785	1500	894	819	785	891	815
Dækningsbidrag	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha
Contribution margin/ha								
Bruttosalg Gross return	37837	58700	14427	59796	29492	68125	20251	66105
Salgsudgifter Sales costs	578	0	378	1404	0	990	0	1622
Kemikalier Chemicals	2167	3876	0	1834	1976	4000	2216	4000
Gødning Fertilisers	883	1018	1091	849	741	611	471	1100
Maskiner m.v. Machines	4757	3499	7773	3067	2596	2307	8641	4132
Maskinplukning Picking	3082	1455	1364	5031	1577	9375	3018	4373
Div. løn Labour	3221	2338	7682	743	719	371	7637	1396
Planter o.a. Plants	1046	0	0	0	1657	0	0	2433
DB samlet areal Total area	22103	46515	-3860	46867	20226	50471	-1732	47049
DB bærende areal Cropping	28605	46514	3240	46866	26809	50472	-1730	49482
Dækningsbidrag	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg
Contribution margin/kg								
Bruttosalg	866	785	1500	894	845	817	891	815
Salgsudgifter	13	0	39	21	0	12	0	20
Kemikalier	50	52	0	27	57	48	97	49
Gødning	20	14	113	13	21	7	21	14
Maskiner m.v.	109	47	808	46	74	28	380	51
Maskinplukning	71	19	142	75	45	112	133	54
Div. løn	74	31	799	11	21	4	336	17
Planter o.a.	24	0	0	0	48	0	0	30
DB samlet areal	506	622	-401	701	580	605	-76	580
DB bærende areal	561	620	216	699	654	608	-75	611

Tabel 11. De enkelte deltageres økonomiske resultat for solbærsorten 'Ben Alder' 1999.
The economic results of each grower of black currant, cv. Ben Alder 1999.

BEN ALDER	Alle	Nr 5	Nr 13	Nr 17	Nr 19
<i>Black currant 'Ben Alder'</i>					
Nettoareal (ha) Area	15,03	6,60	5,52	2,41	0,50
Aldersfordeling (%) Age					
- 0- 2 år	17	0	36	0	100
- 3- 9 år	83	100	64	100	0
- 10- år	0	0	0	0	0
Planteantal (ant./ha) Bushes					
- 0- 2 år	4960	0	5000	0	4800
- 3- 9 år	4595	4103	5714	4309	0
- 10- år	0	0	0	0	0
Udbytte (tons/ha) Yield/ha					
- samlede areal	4,4	7,5	2,5	1,4	0,0
- bærende areal	5,3	7,5	3,9	1,4	0,0
Udbytte (kg/pl.) Yield/bush					
- samlede areal	0,9	1,8	0,5	0,3	0,0
- bærende areal	1,2	1,8	0,7	0,3	0,0
Sortering (%) Grading					
- Konsumsalg fresh market	0	0	1	0	0
- Småkasser small boxes	0	0	0	0	0
- Storkasser bulk bins	100	100	99	100	0
Salgspris (øre/kg) Prices					
- Konsumsalg	1028	0	1028	0	0
- Småkasser	0	0	0	0	0
- Storkasser	803	785	820	1005	0
Dækningsbidrag	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	Kr/ha
<i>Contribution margin/ha</i>					
Bruttosalg Gross return	35531	58699	20367	14184	0
Salgsudgifter Sales costs	0	0	0	0	0
Kemikaller Chemicals	2371	3876	686	2436	800
Gødning Fertilisers	749	1018	507	515	1000
Maskiner m.v. Machines	4722	3498	1755	15492	1710
Maskinplukning Picking	1513	1455	1394	2258	0
Div. løn Labour	2653	2338	918	7174	4160
Planter o.a. Plants	1952	0	5094	0	2434
DB samlet areal Total area	21571	46514	10012	-13691	-10104
DB bærende areal Cropping	30119	46514	25724	-13704	-8556
Dækningsbidrag	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	Øre/kg
<i>Contribution margin/kg</i>					
Bruttosalg	804	785	822	1005	0
Salgsudgifter	0	0	0	0	20
Kemikaller	54	52	28	173	0
Gødning	17	14	20	37	0
Maskiner m.v.	107	47	71	1098	0
Maskinplukning	34	19	56	160	0
Div. løn	60	31	37	509	0
Planter o.a.	44	0	206	0	0
DB samlet areal	488	622	404	-970	0
DB bærende areal	568	620	660	-979	0

Tabel 12. De enkelte deltageres økonomiske resultat for jordbærsorten 'Honeoye' 1999.
The economic results of each grower of strawberry 'Honeoye' 1999.

HONEOYE	Alle	Nr 1	Nr 3	Nr 6	Nr 8	Nr 10	Nr 12	Nr 16	Nr 18
Strawberry 'Honeoye'									
Nettoareal (ha) Area	19,62	8,20	1,47	1,27	5,20	1,00	0,13	0,50	1,85
Aldersfordeling (%) Age									
- nyplantn.	38	37	61	20	38	0	77	100	39
- 1- 2 år	62	63	39	80	62	100	19	0	61
- 3- år	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Planteantal (ant./ha) Plants									
- nyplantn.	30097	30000	29573	30000	30000	0	32110	35000	27778
- 1- 2 år	30015	30000	30075	33425	30000	28500	32000	0	28319
- 3- år	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udbytte (tons/ha) Yield/ha									
- samlede areal	5,8	3,3	4,1	6,8	9,5	9,0	0,5	1,4	7,0
- bærende areal	9,4	5,2	10,5	8,4	15,4	9,0	2,3	-	11,5
Udbytte (kg/pl.) Yield/plant									
- samlede areal	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,0	0,0	0,3
- bærende areal	0,3	0,2	0,3	0,3	0,5	0,3	0,1	-	0,4
Sortering (%) Grading									
- Butikssalg Supermarkets	94	86	100	73	100	100	53	100	92
- Hjemmesalg Farm sale	1	0	0	5	0	0	16	0	8
- Selvpluk Pick-your-own	5	14	0	23	0	0	31	0	0
Salgspris (øre/kg) Prices									
- Butikssalg	2072	2887	2850	1979	1773	1224	2116	2276	2012
- Hjemmesalg	2502	0	0	3199	0	0	3127	0	2200
- Selvpluk	1377	1698	0	729	0	0	1627	0	0
Dækningsbidrag	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha
Contribution margin/ha									
Bruttosalg Gross return	118307	89417	116327	118900	168435	109705	11423	30950	142400
Salgsudgifter Sales costs	17749	13398	7212	7359	32680	23608	385	3376	12508
Kemikalier Chemicals	1624	0	1795	3753	2462	1925	308	2340	4603
Gødning Fertilisers	225	0	467	1104	0	1212	100	952	340
Maskiner m.v. Machines	6879	3615	9306	10672	10523	0	5054	31065	3877
Plukning Picking	38292	25493	33578	39718	56430	66220	6069	7480	42303
Div. løn Labour	10648	4185	149	27819	17400	0	8385	103	25637
Planter o.a. Plants	11867	11171	15308	6567	14231	0	17292	32000	9805
DB samlet areal Total area	31023	31555	48511	21908	34710	16740	-26185	-46366	43326
DB bærende areal Cropping	80948	71876	182504	45740	98161	16740	11824	-	108211
Dækningsbidrag	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg
Contribution margin/kg									
Bruttosalg	2042	2716	2850	1758	1773	1224	2121	2276	2026
Salgsudgifter	306	407	177	109	344	263	71	248	178
Kemikalier	28	0	44	55	26	21	57	172	66
Gødning	4	0	11	16	0	14	19	70	5
Maskiner m.v.	119	110	228	158	111	0	939	2284	55
Plukning	661	774	823	587	594	739	1127	550	602
Div. løn	184	127	4	411	183	0	1557	8	365
Planter o.a.	205	339	375	97	150	0	3211	2353	140
DB samlet areal	535	959	1189	324	365	187	-4863	-3409	617
DB bærende areal	861	1382	1738	545	637	186	514	-	941

Tabel 13. De enkelte deltageres økonomiske resultat for jordbærsorten 'Elsanta' 1999.
The economic results of each grower of strawberry 'Elsanta' 1999.

ELSANTA	Alle	Nr 1	Nr 3	Nr 6	Nr 8	Nr 10	Nr 12	Nr 16
Strawberry 'Elsanta'								
Nettoareal (ha) Area	13,83	2,00	3,55	2,37	1,00	3,00	1,41	0,50
Aldersfordeling (%) Age								
- nyplantn.	37	50	28	51	0	33	28	100
- 1- 2 år	60	50	72	49	100	67	43	0
- 3- år	3	0	0	0	0	0	29	0
Planteantal (ant./ha) Plants								
- nyplantn.	30878	30000	31898	30000	0	28500	33948	35000
- 1- 2 år	30017	30000	30684	30342	30000	28500	31667	0
- 3- år	39211	0	0	0	0	0	39215	0
Udbytte (tons/ha) Yield/ha								
- samlede areal	5,9	3,3	11,4	4,2	6,6	4,9	2,0	1,4
- bærende areal	9,4	6,6	15,8	8,4	6,6	7,4	2,8	-
Udbytte (kg/pl.) Yield/plant								
- samlede areal	0,2	0,1	0,4	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0
- bærende areal	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,1	-
Sortering (%) Grading								
- Butikssalg Supermarkets	87	86	87	73	100	100	52	100
- Hjemmesalg Farm sale	1	0	0	5	0	0	16	0
- Selvpluk Pick-your-own	12	14	13	23	0	0	32	0
Salgspris (øre/kg) Prices								
- Butikssalg	1744	2887	1747	1979	1773	1109	2140	2276
- Hjemmesalg	3103	0	0	3202	0	0	3000	0
- Selvpluk	710	1698	380	729	0	0	1601	0
Dækningsbidrag	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	kr/ha	Kr/ha
Contribution margin/ha								
Bruttosalg Gross return	96978	89417	177968	73084	117904	54641	42536	30950
Salgsudgifter Sales costs	12220	13398	20102	4524	22876	11169	1445	3376
Kemikalier Chemicals	2014	0	1800	3753	4000	1925	1154	2340
Gødning Fertilisers	618	0	468	1104	0	1212	113	952
Maskiner m.v. Machines	6595	2992	8908	5719	17100	0	5256	31065
Plukning Picking	44737	25523	93490	27402	39501	36396	13009	7480
Div. løn Labour	6204	5200	135	14907	27170	0	8722	263
Planter o.a. Plants	10951	15267	7072	16892	0	6300	6741	54750
DB samlet areal Total area	13640	27036	45993	-1216	7257	-2360	6096	-69276
DB bærende areal Cropping	47603	92800	78066	56915	7258	7091	23828	-
Dækningsbidrag	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg	øre/kg
Contribution margin/kg								
Bruttosalg	1640	2716	1564	1758	1773	1109	2108	2276
Salgsudgifter	207	407	177	109	344	227	72	248
Kemikalier	34	0	16	90	60	39	57	172
Gødning	10	0	4	27	0	25	6	70
Maskiner m.v.	112	91	78	138	257	0	260	2284
Plukning	757	775	822	659	594	739	645	550
Div. løn	105	158	1	359	409	0	432	19
Planter o.a.	185	464	62	406	0	128	334	4026
DB samlet areal	231	821	404	-29	109	-48	302	-5094
DB bærende areal	506	1406	494	678	110	96	851	-

Postb. blad 7401 hrc 50866
695
Danmarks JordbrugsForskning, Flakkebjerg

Flakkebjerg
Afd. for Plantebiologi
4200 Slagelse

DJF Foulum

Postboks 50, 8830 Tjele
Tlf. 89 99 19 00. Fax 89 99 19 19

Direktion
Direktionssekretariat, Økonomisekretariat

Afdeling for Animalske Fødevarer
Afdeling for Husdyravl og Genetik
Afdeling for Husdyrnæring og Fysiologi
Afdeling for Husdyrsundhed og Velfærd
Afdeling for Jordbrugssystemer
Afdeling for Plantevækst og Jord

Afdeling for Markdrift
Afdeling for Stalldrift
Centrallaboratoriet
Informationsenhed
IT-funktion
Biblioteksfunktion
International Enhed

DJF Årslev

Kirstinebjergvej 10, 5792 Årslev
Tlf. 63 90 43 43. Fax 63 90 43 90

Afdeling for Prydplanter
Afdeling for Vegetabilske Fødevarer
Afdeling for Infrastruktur

DJF Flakkebjerg

Flakkebjerg, 4200 Slagelse
Tlf. 58 11 33 00. Fax 58 11 33 01

Afdeling for Plantebiologi
Afdeling for Plantebeskyttelse
Afdeling for Infrastruktur

DJF Bygholm

Shüttesvej 17, 8700 Horsens
Tlf. 76 29 60 00. Fax 76 29 61 00

Afdeling for Jordbrugsteknik
Driftsfunktion

Enheder på andre lokaliteter

Afdeling for Sortsafrøvning
Teglværksvej 10, Tystofte
4239 Skælskør
Tlf. 58 16 06 00. Fax 58 16 06 06

Askov Forsøgsstation
Vejenvej 55, 6600 Vejen
Tlf. 75 36 02 77. Fax 75 36 62 77

Bioteknologigruppen
(Afd. f. Plantebiologi)
Thorvaldsensvej 40, 1.
1871 Frederiksberg C
Tlf. 35 28 25 88. Fax 35 28 25 89

Borris Forsøgsstation
Vestergade 46, 6900 Skjern
Tlf. 97 36 62 33. Fax 97 36 65 43

Den Økologiske Forsøgsstation
Rugballegård
Postboks 536, 8700 Horsens
Tlf. 75 60 22 11. Fax 75 62 48 80

Foulumgård, Postboks 50
8830 Tjele
Tlf. 89 99 19 00. Fax 89 99 19 19

Jyndevad Forsøgsstation
Flensborgvej 22, 6360 Tinglev
Tlf. 74 64 83 16. Fax 74 64 84 89

Rønhave Forsøgsstation
Hestehave 20, 6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 38 97. Fax 74 42 38 94

Silstrup Forsøgsstation
Højmarken 12, 7700 Thisted
Tlf. 97 92 15 88. Fax 97 91 16 96

Tylstrup Forsøgsstation
Forsøgsvej 30, 9382 Tylstrup
Tlf. 98 26 13 99. Fax 98 26 02 11